

**- Ghid pentru determinarea încadrării proiectului din punct de vedere al ANEXEI I la
Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)**

Prin submăsurile 16.1 și 16.1a sunt sprijinite proiectele care se referă acțiuni, investiții, operațiuni legate de produsele prezente în Anexa I la TFUE, exceptând sectorul piscicol.

În cazul acestor două submăsuri există un ghid furnizat de Comisia Europeană (DG-AGRI) referitor la încadrarea unui proiect în Anexa I la TFUE sau în afara acesteia.

Astfel, având în vedere cele de mai sus, în continuare veți putea găsi informații relevante legate de încadrarea proiectelor specifice 16.1 și 16.1a în Anexa I la TFUE sau în afara acesteia.

În cazul în care un grup operațional PEI implementează un proiect de inovare sau dezvoltare, **care nu oferă participanților niciun avantaj economic sau în care nu există niciun bun sau serviciu comercializat**, poate fi un caz în care regulile specifice ajutorului de stat nu se aplică.

Acest lucru se datorează faptului că conceptul de "activitate economică" sau "avantaj" nu pot fi îndeplinite. În acest caz, activitățile grupurilor operaționale PEI pot fi considerate că nu intră în sfera de aplicare a ajutorului de stat și, prin urmare, sunt exceptate de la controlul ajutoarelor de stat.

În ceea ce privește ajutoarele pentru cooperarea în sectorul agricol, anumite orientări privind domeniul de aplicare al articolului 42 din TFUE pot fi găsite în *Orientările privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale 2014-2020*.

În conformitate cu condițiile stabilite în liniile directoare, ajutorul pentru cooperare intră în domeniul de aplicare al articolului 42 din TFUE, în cazul în care beneficiază numai sectorul agricol.

Cu toate acestea, ține de natura cooperării inerenta implicare inclusiv a actorilor care nu sunt activi în sectorul agricol.

Prin urmare, ajutoarele destinate măsurilor de cooperare acordate în temeiul și în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 pot intra în domeniul de aplicare al articolului 42 din TFUE - și, prin urmare, nu pot face obiectul normelor privind ajutoarele de stat - cu condiția ca măsura să fi fost instituită pentru **beneficiul unic al sectorului agricol**.

Deși evaluarea aplicabilității normelor privind ajutoarele de stat se va face de la caz la caz, în principiu, condiția menționată mai sus este îndeplinită în următoarele cazuri:

1) atunci când proiectul de cooperare se referă exclusiv la îmbunătățirea producției sau comerțului cu produse agricole;

sau

2) când proiectul de cooperare vizează crearea / îmbunătățirea unui bun sau serviciu care este utilizat exclusiv în activitățile agricole ale exploataților agricole.

1. Proiectul de cooperare se referă exclusiv la îmbunătățirea producției sau comerțului cu produse agricole.

Produsele agricole înseamnă produsele enumerate în anexa I la tratat.

Acest principiu poate fi ilustrat printr-o serie de exemple:

Exemplul 1:

Optimizarea vânzării directe a produselor agricole în restaurante / magazine

Proiect care vizează îmbunătățirea logisticii pentru comercializarea produselor din anexa I a 5 ferme dintr-o regiune, implicând cinci agricultori, un institut de cercetare specializat în logistică, un facilitator și câteva restaurante interesate.

Împreună, aceștia doresc să dezvolte cea mai bună rută și un instrument IT pentru a îmbunătăți viteza vânzării în aceste restaurante / magazine.

În cazul în care sunt implicate și produse care nu sunt incluse în anexa I, proiectul PEI necesită aplicarea normelor de ajutor de stat.

Exemplul 2:

Uleiuri vegetale regionale

Optimizarea culturii de plante oleaginoase, producția de ulei, asigurarea calității și comercializarea uleiului vegetal.

Acest proiect poate fi exceptat de la regulile ajutorului de stat în cazul în care atât culturile cât și uleiul vegetal procesat constituie produse din anexa I la TFUE.

Exemplul 3:

Eficientizarea utilizării culturilor proteice

Proiect care urmărește examinarea tesutului fasolei Faba pentru a crește conținutul de proteine, conținutul de aminoacizi și digerabilitatea.

Proiectul caută soluții pentru procesarea unor cantități mai mari, ceea ce este interesant pentru fabrici, deci un operator de morărit este, de asemenea, implicat ca partener al grupului operațional.

Agricultorii implicați în proiectul de cooperare testează diferitele practici de producție care pot influența caracteristicile țesutului.

Deoarece prelucrarea ulterioară a fasolei Faba constituie în continuare un produs din anexa I la TFUE, faptul că un operator de morărit este implicat în proiect este irelevant deoarece operațiunea în sine se referă la un produs din anexa I la TFUE.

Exemplul 4:

Agricultura sustenabilă

Pentru a dezvolta o strategie de producție durabilă a plantelor pe soluri nisipoase, se va efectua un test de producție pe parcelele unui sistem agro-forestier deja existent care combină producția agricolă cu producția de lemn.

În timp ce lemnul este vândut pe piață ca un produs standard, proiectul PEI va testa mai multe rotații de culturi specifice locației și diverse practici agricole legate de arat, furnizarea de azot, gestionarea ierburilor sălbatice etc.

Sistemele agro-forestiere sunt situate la granița activităților agricole și forestiere. De aceea, exceptarea de la regulile ajutorului de stat depinde de accentul pe care îl are proiectul, respectiv dacă acesta vizează producția de produse agricole din sistemul agro-forestier deja existent sau o producție mai mare de lemn.

Producția de copaci se referă la un produs din anexa I. Cu toate acestea, în cazul în care proiectul vizează producția de lemn pentru comercializare, este întotdeauna nevoie de acordarea ajutorului de stat în baza normelor de ajutor de stat aplicabile sectorului forestier.

2. Proiectul de cooperare vizează crearea / îmbunătățirea unui bun sau serviciu care este utilizat exclusiv în activitățile agricole ale exploatațiilor agricole

Acestea ar putea fi, de exemplu, cazurile în care energia regenerabilă este produsă de agricultori / grupuri de agricultori pentru consum propriu (cu alte cuvinte, nu pentru piață) sau în cazul în care investițiile în infrastructură sunt efectuate pentru interesul local al exploatațiilor agricole.

În astfel de cazuri, nu este necesară aplicarea normelor cu privire la ajutoarele de stat, deoarece se consideră că sunt în beneficiul sectorului agricol.

Operațiunile PEI cofinanțate de FEADR pot beneficia de această abordare, chiar dacă produsele în cauză nu sunt produse din anexa I.

Cu toate acestea, este necesar ca beneficiul proiectului Grupului Operațional să fie limitat la exploatațiile agricole implicate în proiect și să fie respectate ratele de sprijin ale măsurilor de dezvoltare rurală stabilite în anexa II a Regulamentului 1305/2013.

Acest principiu poate fi ilustrat printr-o serie de exemple:

Exemplul 1:

Crearea unei baze de date

Printr-un proiect cu mai mulți parteneri, inclusiv o companie privată, se va dezvolta un instrument de calcul de evaluare a emisiilor agricole în ferme. Baza de date va fi utilizată pentru a oferi gratuit consiliere individuală către agricultori, de exemplu cu privire la aspectele legate de schimbările climatice.

Exemplul 2:

Energie provenită din proiectele de valorificare a biomasei din fermă

a) Proiectul va dezvolta un sistem de producere a energiei din surse regenerabile, cum ar fi biomasa și gunoiul de grajd, pentru uzul exclusiv al exploatațiilor agricole participante la proiect.

Nouă fermieri s-au alăturat furnizând materia primă celui de-al 10-lea participant la proiect, deoarece al 10-lea participant are deja o instalație de biogaz în exploatația sa.

Scopul proiectului: testarea rezultatelor optime din diversele mixuri de inputuri. Producția este utilizată numai pentru exploatațiile agricole implicate, inclusiv gospodăriile agricole.

b) Proiectul va dezvolta un sistem de producere a energiei din biomasă și gunoi de grajd pentru exploatarea exclusivă în exploatațile agricole participante la proiect.

10 fermieri se reunesc și aduc materie primă din exploatațile lor pentru a dezvolta un produs optim pentru utilizarea exclusivă în fermele proprii. Ei construiesc pe una din exploatații o mică unitate cu o capacitate care furnizează energie pentru consumul propriu al fermelor și a gospodăriilor implicate în proiect.

Notă: în cazul în care energia este produsă pentru a fi livrată pe piața și nu exclusiv pentru exploatațile implicate în cooperare sau pentru gospodăriile agricole ale acestora, se aplică normele privind ajutoarele de stat.

Exemplul 3:

Economisirea apei la nivelul fermei:

Un grup operațional compus dintr-un institut de cercetare specializat în irigare, un consorțiu de irigații, un număr de fermieri și un organism de formare efectuează teste experimentale în ferme.

Procesarea ulterioară a datelor și parametrii de studiu vor fi incluse într-un instrument software. Instrumentul software trebuie oferit agricultorilor din grupurile operaționale pentru îmbunătățirea performanțelor lor de irigare.

Exemplul 4:

Promovarea utilizării compostului în câmp

Sunt examinate cantități diferite de compost în vederea comparării impactului lor asupra fertilității solului, reducerii scurgerii azotului și eroziunii pe terenurile agricole.

Zece agricultori și un institut de cercetare lucrează împreună în cadrul Grupului operațional.

Deoarece proiectul vizează producția agricolă în exploatarea agricultorilor participanți, acesta poate fi scutit de controlul ajutoarelor de stat.

Cazuri în care este necesară aplicarea unei scheme de ajutor de stat pentru proiectele PEI (nu sunt sprijinite prin submăsurile 16.1 și 16.1a)

În cazul în care sprijinul FEADR pentru grupurile operaționale PEI și activitățile lor constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 din TFUE și nu se prevede nicio scutire de la controlul ajutoarelor de stat, ar trebui respectate normele procedurale și de fond privind ajutoarele de stat.

Acesta este cazul în care proiectele grupurilor operaționale se referă la produse care nu sunt incluse în anexa I, cum ar fi, de exemplu, activitățile forestiere și sprijinul acordat sectorului forestier.

În cazul în care grupul operațional colaborează pentru transformarea deșeurilor agricole în aditivi, care nu sunt un produs din anexa I, există întotdeauna nevoie de respectarea normelor cu privire la ajutorul de stat.

Atunci când grupul operațional a dezvoltat noi tehnologii pentru prelucrarea lemnului, înainte de prelucrarea industrială, există întotdeauna nevoie de respectarea normelor cu privire la ajutorul de stat.

În cazul în care proiectele intră sub incidența verificării prevederilor cu privire la ajutorul de stat, există întotdeauna nevoia de aplicare a unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea înființării grupurilor operaționale care realizează astfel de activități.

În cazul în care grupul operațional realizează un proiect care acoperă atât sectorul agricol cât și non agricol, costurile de înființare a acestora pot fi acoperite în conformitate cu prevederile ajutorului de minimis.